

Nieuwe energie

Samenwerken en investeren voor Gouda

**Coalitieakkoord voor de
bestuursperiode 2018-2022**

**gemeente
gouda**

6 juni 2018

Voorwoord

Gouda is een sterke stad. En dat al bijna 750 jaar. Inwoners, organisaties, bedrijven en de gemeente weten elkaar hier te vinden, en werken in toenemende mate samen aan het realiseren van maatschappelijke opgaven. Daar zijn we trots op! Onze stad is bovendien een gewaardeerde en aantrekkelijke plek om te wonen, werken en recreëren, midden in het Groene Hart. En dat willen we koesteren. In dit coalitieakkoord presenteren D66, ChristenUnie, PvdA, CDA en GroenLinks hun ambities voor deze bestuursperiode. Als coalitiepartners willen we de komende jaren samen met de stad, de raad en het college hiermee aan de slag.

Gouda staat voor stevige opgaven komende jaren. Daar wil deze coalitie met u de schouders onder zetten. Samenwerking tussen inwoners, organisaties en politiek is belangrijker dan ooit. Daarbij zetten we in op het creëren van samenhang over verschillende beleidsdomeinen. Deze coalitie bouwt voort op het werk dat afgelopen jaren is gedaan, maar plaatst ook nieuwe beleidsaccenten. Zo willen wij komende periode:

1. Extra investeren in een groen, klimaatbestendig Gouda, met een vooruitstrevende inzet rond energietransitie.
2. Werken met een nieuwe, ambitieuze agenda, die de inzet van bedrijfsleven, onderwijs en overheid rond economie en werk verbindt.
3. Een nieuwe, integrale visie op de inrichting van onze leefomgeving ontwikkelen, met én voor onze stad, en vernieuwing aanbrengen in de woningbouw.
4. Investeren in sociaal-maatschappelijke samenhang: onderwijs en goede (jeugd)zorg, in leefbare buurten en veilige wijken, in goede en aantrekkelijke stedelijke voorzieningen en meer.

Openheid en integriteit zijn kernwaarden van het stadsbestuur. We zetten in op verdere vernieuwing van de samenwerking met de stad en de raad.

We geven ruimte voor maatschappelijke initiatieven en

Thierry van Vugt, D66

Rogier Tetteroo, PvdA

Rolf van der Mije, GroenLinks

onze bestuurlijke en ambtelijke grondhouding is en blijft 'ja, mits'. Door de inzet van publieke en private partners op elkaar af te stemmen, realiseren we meer maatschappelijk rendement.

Op vier thema's wordt voor de komende periode met raadsprogramma's gewerkt. Het gaat om: klimaatadaptatie, energietransitie, Gouda 750 jaar en omgevingsbeleid. We zien uit naar de debatten in de raad hierover en het met elkaar ontwikkelen van een goede en vernieuwende samenwerkingswijze.

Onze stad is nog altijd financieel kwetsbaar en tegelijkertijd is het noodzakelijk om te investeren vanwege urgente opgaven. We combineren slimme, duurzame investeringen met prudent begroten.

Gouda is onlosmakelijk verbonden met de regio. We ontwikkelen de komende jaren een toekomstvisie. Deze moet helpen om onze positie in de regio aan te scherpen, onze rolbewustheid te vergroten en de juiste schaal voor samenwerking op verschillende opgaven te kiezen. We blijven investeren in goede, resultaatgerichte samenwerking in Midden-Holland en het Groene Hart.

We kijken er naar uit om met nieuwe energie samen met inwoners, partners in de stad, de raad en medeoverheden komende periode te bouwen aan een nog beter Gouda!

Theo Khins, ChristenUnie

Huibert van Rossum, GDA

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Economie, werk en onderwijs	5
2. Energie en klimaat	9
3. Omgeving, bouwen, wonen en mobiliteit	11
4. Zorg, welzijn en jeugd	15
5. Cultuur, sport en recreatie	17
6. Leefbaarheid en veiligheid	21
7. Bestuur – in regio en stad - en organisatie	23
Financieel kader	27
Portefeuilleverdeling	29

1. Economie, werk en onderwijs

Onze opvattingen

We willen in Gouda een sterke economie, een aantrekkelijk vestigingsklimaat, optimale ruimte voor ondernemerschap en bedrijvigheid en een goed functionerende arbeidsmarkt, waarbij vraag en aanbod van arbeid nu en in de toekomst optimaal op elkaar zijn afgestemd, het aantal werklozen zo minimaal mogelijk is en sprake is van een goede aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs. Dit vraagt om een stevige verbinding tussen de domeinen economie, werk en onderwijs en om een samenhangende inzet.

Een randvoorwaarde hierbij is dat binnen de gemeentelijke organisatie alle betrokken afdelingen en disciplines (EZ, Werk & Inkomen en Onderwijs) in samenhang en op programmatische wijze werken aan de doelstellingen in deze domeinen.

Een circulaire economie is eveneens van belang. Circulair ondernemen vraagt om een nieuwe manier van werken en andere vormen van ketensamenwerking, waarbij de hele levensduur van een product of grondstof centraal staat en waarbij hergebruik wordt gestimuleerd en afval en verspilling zoveel mogelijk worden voorkomen. We gaan anderen stimuleren om de principes van een circulaire economie te omarmen en we zullen zelf het goede voorbeeld geven.

Onze verantwoordelijkheid in het onderwijsdomein reikt verder dan de wettelijke verplichting rondom onderwijshuisvesting. Zonder in de taken en bevoegdheden van onderwijsinstellingen te willen treden, gaan wij ons samen met scholen inzetten voor onder meer een goed onderwijsaanbod en een goede verbinding tussen onderwijs en jeugdzorg.

Onze afspraken

1. Aan het werk

Voor mensen op zoek naar een baan willen we een activerend arbeidsmarktbeleid. Sleutelwoorden daarbij zijn een actieve begeleiding en reguliere contactmomenten met werkzoekenden, het toegang krijgen tot de juiste netwerken en het in contact komen met werkgevers zodat banen eerder binnen handbereik komen. We zetten op alle

mogelijke manieren de weg naar 'werk, werk, werk' in en dat betekent samenwerking met alle mogelijke partijen die dit activerende arbeidsmarktbeleid mede vorm kunnen geven en dat ook ondersteunen. Een duurzame samenwerking tussen het UWV en de gemeente hoort daar ook bij zodat mensen die tijdelijk in de WW zitten vaker dan nu ook vrijwilligerswerk kunnen doen en er tevens ingezet wordt op een verlengde startkwalificatie. Deze samenwerking met het UWV willen we gezamenlijk evalueren.

2. Reductie aantal bijstandsgerechtigden

Binnen het activerende arbeidsmarktbeleid is het aan het werk helpen van bijstandsgerechtigden een topprioriteit, die overigens samenhangt met de vernieuwing van de sociale dienst. We zetten - naast de reguliere werkzaamheden - in op een blijvende reductie van het aantal langdurige bijstandsgerechtigden met 200. Hiertoe willen we investeren in het leren kennen van de mensen die nu nog een uitkering ontvangen, in het maximaal benutten van de talenten van uitkeringsgerechtigden en in het onderhouden van relaties binnen het netwerk van bedrijven en instellingen waar zij aan het werk zouden kunnen, gericht op bevordering van de uitstroom. Tegenprestaties en vrijwilligerswerk blijven onderdeel van onze reguliere aanpak.

3. Nieuwe sociale dienst

Om onze werkgelegenheidsdoelstellingen te realiseren willen we tevens binnen de gemeentelijke organisatie de werkwijze aanpassen en investeren in medewerkers, zodanig dat ze optimaal zijn uitgerust voor onze nieuwe ambities. Er komt daarom een nieuwe sociale dienst met behoud van de poortwachtersfunctie. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- professioneel en modern klantcontact, alsmede digitalisering waar mogelijk; hierbij wordt gebruik gemaakt van de meest actuele en moderne inzichten op het gebied van klantbenadering en aansluiting gezocht bij de profielen van de beroepsvereniging van klantmanagers (BvK)
- een samenhangende aanpak, die uitgaat van een integrale werkgeversbenadering en een optimale samenwerking tussen de domeinen werk, economie en onderwijs

- sturing op output en effectiviteit van de maatregelen en instrumenten
- informatievoorziening op orde, onder meer ondersteund door een digitale matchingstool
- eenduidige processen, waarbij de situatie van de klant leidend is en de dienstverlening op maat plaatsvindt, uitgaande van 'motiverend waar dat kan en streng waar dat moet'
- een vernieuwde samenwerking met Promen
- een werkwijze die ruimte laat voor experimenten, zoals parttime ondernemen.
- een blijvende inzet op een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven, het verminderen van regeldruk en het stimuleren van Gouda als MKB-vriendelijke stad, met het principe 'ja-mits in plaats van 'nee-tenzij' als uitgangspunt
- het realiseren van een sluitende aanpak als het gaat om leer- en stageplekken.

4. Triple-helix agenda

Triple helix staat voor de samenwerking tussen overheid, ondernemingen en onderwijs. We willen samen met het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen in de regio komen tot een meerjarige agenda rondom de thema's economie, werk en onderwijs, in navolging van de samenwerking met Gouda Onderneemt! in de afgelopen periode. Het is aan alle betrokken partijen om daarvoor inbreng te leveren. Onze inzet zal onder meer gericht zijn op:

- het continueren van het Centrum voor Innovatief Vakmanschap over Smart Technology en het verder uitbouwen en concretiseren hiervan in Goudse projecten/living labs alsmede het opzetten van een nieuw Centrum voor Innovatief Vakmanschap over Zorg en Welzijn
- het in gesprek gaan met het MBO over opleidingen op het gebied van Energie en Groen
- het aantrekken van HBO-opleidingen in Gouda, bij voorkeur op het gebied van ICT en zorg, in een of meer allianties met o.a. zorgaanbieders en woningcorporaties

5. Circulaire economie

In de circulaire economie is het nodig het aanwezige 'kapitaal' optimaal te benutten. Door ondernemerschap, technologieën, innovaties, kennis en natuurlijke hulpbronnen te bundelen kunnen we economische en duurzame winst bereiken.

- We willen samen met het bedrijfsleven onderzoeken hoe afval als grondstof kan worden benut, ook in het kader van de ontwikkeling van een nieuw Ecopark. Innovaties op dit gebied blijven we benutten.
- We zetten in op een optimalisering van de afvalinzameling, met bijzondere aandacht voor ervaren knelpunten.
- In het kader van 'afval scheiden loont', monitoren we de ontwikkelingen ten aanzien van innovatie, efficiëntie en betaalbaarheid voor de manier van inzamelen en verwerken.

6. Onderwijsagenda

Met de onderwijsinstellingen werken we een Goudse onderwijsagenda uit. Onze inbreng voor een dergelijke agenda richt zich onder meer op het realiseren van doorlopende leer- en ontwikkellijnen, voor- en vroegschoolse educatie, onderwijsachterstandenbeleid, de samenwerking in het kader van de Brede School en

Weekendschool, verdere reductie van schooluitval binnen de kaders van het geldende beleid, passend onderwijs en het versterken van de samenhang tussen jeugdhulp en onderwijs.

In de onderwijsagenda gaan we in het bijzonder afspraken maken over het bieden van kansen aan jongeren die een startkwalificatie willen halen, alsmede over de bemiddeling in geval van maatschappelijke stages door de gemeente. Daarbij geven we zelf het goede voorbeeld.

7. Onderwijshuisvesting (IHP)

We gaan in samenwerking met onderwijsinstellingen uitvoering geven aan het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Daarbij zetten we in op een meerjarige aanpak, met een clustering van scholen als centrale gedachte. We vertalen dit in een gefaseerde uitvoering, waarbij we uitgaan van een goede balans tussen kostenefficiëntie, innovatieve concepten (bijvoorbeeld wonen boven scholen) en duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen. Een meerjarig arrangement willen wij overigens niet 'in beton gieten'; dit betekent dat periodiek herijkingsmomenten worden ingebouwd.

8. Match vraag en aanbod op arbeidsmarkt

Om de energietransitie mogelijk te maken, is er behoefte aan meer capaciteit en nieuwe kwalificaties op de arbeidsmarkt, onder meer als het gaat om technici en installateurs. Dat vraagt onder meer om afspraken met bedrijven en onderwijsinstellingen, zodat het aanbod van opleidingen hierop tijdig wordt aangepast. Wij creëren een platform in de regio om de werkgelegenheidsvraagstukken in relatie tot de energietransitie te agenderen.

9. Social Return on Investment

Social Return on Investment (SROI) is bedoeld om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te geven om werkervaring op te doen bij projecten of opdrachten, waarbij de gemeente als (mede)opdrachtgever

fungeert. We zetten de bestaande instrumenten in en maken gerichte afspraken met het oog op de uitvoering van de vastgestelde SROI-doelstellingen met bedrijven en organisaties.

10. Clustering bedrijventerreinen

We willen met voorrang uitvoering geven aan de afspraken over de clustering van bedrijventerreinen, zoals opgenomen in de winkelvisie.

11. Openstelling op zondagen

Wij willen een levendige binnenstad, aantrekkelijk voor onze eigen inwoners, voor bezoekers en voor toeristen. Daar horen ook passende afspraken bij over de openstelling van winkels en andere bedrijven op zondagen. Hierover zijn we overeengekomen dat er niets verandert voor de winkels die nu al iedere zondag open mogen. We verruimen het aantal koopzondagen voor de categorie overige detailhandel per 1 januari 2019 van 21 naar 26 en binnen dit nieuwe kwantitatieve kader wordt gezocht naar een optimalisatie, zodanig dat er een betere spreiding over het jaar mogelijk wordt gemaakt. Hiervoor vragen we de SOG, in afstemming met betrokken partijen, een voorstel te maken. Daarnaast staan we de openstelling op zondag voor overige detailhandel pas toe vanaf 12.00 uur. Parkeren op zondag blijft gratis.

12. Meedoen

Beheersing van de Nederlandse taal is cruciaal om mee te kunnen doen in onze samenleving. We zetten ons maximaal in voor inburgering (onder andere taalverwerving) en continueren het Taalhuis. Ook willen we waar nodig meer ruimte bieden voor maatwerk bij het begeleiden van nieuwkomers. Statushouders zijn daarbij expliciet in beeld; wij willen onze verantwoordelijkheid nemen om deze doelgroep perspectief te bieden op integratie en op werk, door de mogelijkheden van samenwerking met vrijwilligers en aansluiting bij private initiatieven te benutten.

2. Energie en klimaat

Onze opvattingen

We handhaven het ambitieuze doel om in 2040 CO₂-neutraal te zijn. In aanvulling hierop stellen we 2040 eveneens als streefdatum vast voor een gasvrije stad. Om dit te realiseren is een grootschalig traject van energietransitie nodig, met als doel om volledig over te gaan van de huidige milieubelastende energiebron naar een volledig duurzame en voor iedereen betaalbare energievoorziening. Gemeenten hebben hierbij een belangrijke rol, maar wel nadrukkelijk in samenwerking met andere betrokken partijen zoals inwoners, bedrijven, woningcorporaties, energieleveranciers en banken, en niet alleen bij de uitvoering, maar meteen vanaf de planvorming. Ook is het van belang om de samenhang met aangrenzende beleidsdomeinen optimaal te waarborgen; denk daarbij aan de inrichting van de openbare ruimte, bouwen en wonen, economie of gezondheidsbeleid. Om onze doelstellingen in 2040 te realiseren, is het noodzakelijk om snel te starten met de concrete voorbereidingen voor de energietransitie.

Als het gaat om opgaven in het domein van klimaatadaptatie, bodemproblematiek, groen en water kent Gouda een uitdaging om de volgende generaties een toekomstbestendige stad te bieden: droge voeten voor onze kinderen en kleinkinderen. Daar gaan we de komende jaren samen met de raad en de stad mee aan de slag. De oplossingen voor deze vraagstukken brengen hoge maatschappelijke kosten met zich mee; die kunnen we als gemeente niet alleen dragen. Daarom is er voor een betaalbare en duurzame leefomgeving meer hulp nodig van partners, bijvoorbeeld van medeoverheden.

In de gemeentelijke organisatie vragen opgaven op het gebied van onder andere de energietransitie en klimaatadaptatie om een investering in kennis en know-how.

Onze afspraken

1. Energietransitie: gasloos bouwen en wonen

Als we in 2040 een gasloze stad willen, moeten we nu samen met onze partners starten met enerzijds een grootschalig traject van energietransitie voor bestaande bouw

en anderzijds een aangescherpte norm voor nieuwbouw.

Raadsprogramma energietransitie: bestaande bouw

Ons voorstel is om het raadsprogramma rondom energietransitie te focussen op de transitie voor bestaande bouw. In de periode 2018-2022 wordt voortvarend gestart met de voorbereidingen voor de energietransitie, met als doel om in 2025 de eerste Goudse woonbuurt volledig gasloos te hebben.

In goede samenwerking met betrokkenen en partners in de stad stellen we een energiekaart op waarmee in beeld wordt gebracht op welke plekken elektriciteit, een warmtenet of een alternatieve bron in de plaats komt van gas als energievoorziening. Deze kaart moet op grond van landelijke richtlijnen gereed zijn in 2021. Dit betekent dat we in 2019-2020 rekening houden met grootschalige inspraaktrajecten.

Op grond van deze energiekaart kan de raad bepalen hoe en wanneer de energietransitie vorm krijgt, zodat de overige Goudse woonwijken uiterlijk 2040 gasvrij zijn.

De daadwerkelijke energietransitie is alleen mogelijk met behulp van een combinatie van financieringsbronnen, deels afkomstig van het Rijk. Voor het totaal van de opgaven rondom energietransitie stellen wij in de periode 2019-2022 € 1,2 miljoen beschikbaar. Daarnaast stellen wij extra ambtelijke capaciteit beschikbaar om de ambities uit te kunnen voeren.

Gasloos als norm voor nieuwbouw

Gasloos bouwen is conform de Wet Voortgang Energietransitie de norm voor alle nieuwbouwprojecten ingaande 1 juli 2018. Wij hanteren de norm uit deze wet. Dat betekent dat wij geen verordening zullen maken die uitzonderingen toestaat.

Energietransitie in het bedrijfsleven

In het Duurzaamheidsplatform Gouda (onderdeel van Gouda Onderneemt) zetten we ons in voor een verdere verduurzaming van het bedrijfsleven.

2. Klimaatadaptatie

Raadsprogramma klimaatadaptatie: water en groen

We willen komen tot een klimaatadaptatieplan. Dit plan richt zich onder meer op kwetsbaarheden in Gouda in relatie tot wateroverlast of overstroming bijvoorbeeld bij extreme regenbuien en idem op hitte en droogte. Ook de toetsing van ruimtelijke plannen hierop, zal onderdeel van het plan uitmaken. Bij de totstandkoming van het klimaatadaptatieplan wordt rekening gehouden met de landelijke kaders van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en met de randvoorwaarden van het nationale Klimaatakkoord.

We willen tegelijkertijd de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de stad vergroten. Dat kan onder meer door het creëren van nieuw groen en water. We zorgen daarbij voor een samenhangende aanpak met klimaatmaatregelen, aangezien groen ook een functie kan hebben als het gaat om afwatering en hoe stedelijke hitte-effecten op te vangen.

We zoeken naar synergie met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) en het vraagstuk van bodemdaling. Voor de financiering kijken we naar verschillende financieringsbronnen, waaronder het GRP. We stellen tevens voor groen en water extra middelen beschikbaar voor in totaal € 2 miljoen gefaseerd in de periode 2019-2022.

Kwaliteit bestaand groen

We beginnen in de komende periode met het verbeteren van de kwaliteit van het bestaand groen, zowel in parken als in relatie tot het reguliere onderhoud van de openbare ruimte.

3. Bodemdaling

Gouda heeft de afgelopen jaren veel bereikt via lobbywerk met betrekking tot bodemdaling. Het onderwerp staat inmiddels op de Rijksagenda, onder meer in relatie tot klimaatadaptatie en funderingsproblematiek.

De komende jaren gaan we de inzet met het Platform Slappe Bodem voortzetten. We zorgen ervoor dat het probleem niet alleen op de agenda blijft maar dat er ook structureel middelen komen voor innovatie en wetenschappelijk onderzoek. Gouda biedt zich hierbij nadrukkelijk aan als locatie voor een Kenniscentrum Bodemdaling, waarin naast een meetsysteem ook een bezoekerscentrum wordt gesitueerd.

De deelname aan het landelijke Fonds Duurzaam Funderingsherstel wordt de komende jaren voortgezet. Hiermee wordt hulp geboden aan bewoners die met funderingsproblemen worden geconfronteerd.

We onderzoeken hoe we de levenscyclusbenadering kunnen toepassen voor projecten in de openbare ruimte. Bij keuzes over aanleg van de openbare ruimte wordt niet alleen het investeringsbedrag gewogen maar ook de beheerkosten op de lange termijn.

Het project 'Stevige Stad', over bodemdaling in de binnenstad, gaat de komende jaren verder. In samenspraak met bewoners, het Hoogheemraadschap van Rijnland en de overige deelnemers in dit project komt er een plan voor de lange termijn.

Wij verkennen samen met diverse partners in de regio de mogelijkheid om een regiodeal af te sluiten met de Rijksoverheid rondom het thema bodemdaling en werken een voorstel hiervoor uit, ter indiening bij het Rijk. Indien het Rijk hiermee instemt, willen wij voor de benodigde cofinanciering een beroep doen op de reeds bestaande reserve die is aangelegd voor regionale samenwerking.

3. Omgeving, bouwen, wonen en mobiliteit

Onze opvattingen

In Gouda is het nodig om de woningvoorraad zowel in kwantitatieve als in kwalitatieve zin op peil te brengen, in eerste instantie voor onze eigen inwoners.

Bij woonvraagstukken is het de opgave om uiteenlopende wensen op een goede manier te verenigen, zoals het levensloopbestendig bouwen en wonen, het realiseren van een goede balans tussen instroom en doorstroom evenals het behouden van jongeren in de stad. Daarnaast is het nodig om een goede samenhang met aangrenzende beleidsdomeinen (zoals klimaatadaptatie, energietransitie, veiligheid en leefbaarheid) te realiseren, om transformatie van bestaande gebouwen en gebieden mogelijk te maken en om een directe koppeling aan te brengen tussen wonen, mobiliteit en infrastructuur. Tot slot is het van belang om genoeg aanbod te hebben voor verschillende niveaus van betaalbaarheid, namelijk sociale huur, middeldure huur, het duurdere huursegment en koopwoningen. Wij gaan deze meervoudige opgaven een krachtige impuls geven.

Ook willen we expliciet kansen creëren en benutten voor multifunctioneel ruimtegebruik. Verder willen we werken aan een verbetering van de westelijke ontsluiting van Gouda - mede in het licht van de verstedelijkingsagenda - en aan een onderzoek rondom wijkontwikkeling. Specifiek op het terrein van mobiliteit richten we ons op fietsers, op onze ontsluitingswegen en op een verdere uitwerking van het parkeerbeleid. Bij dit alles hebben we oog voor de luchtkwaliteit.

Bijzondere aandachtspunten in de bestuursperiode 2018-2022 zijn de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet en de totstandkoming van een omgevingsvisie.

Onze afspraken

1. Programma versnelling woningbouw

De druk op de woningmarkt is voelbaar in alle segmenten van de huur- en koopmarkt; de meest kwetsbare segmenten zijn die van sociale en middeldure huur. Bovendien is doorstroming een knelpunt. We houden vast aan de ver-

deling over sociale en andere segmenten van 1/3 – 2/3.

Tegen de achtergrond hiervan komen we, uitgaande van de woonvisie, met een samenhangend programma versnelling woningbouw, waarbij we onder meer alle kansen voor ontwikkeling en transformatie bezien. Daarmee willen we extra woningen en specifieke typen woningen realiseren op eigen bouwgrond, waarbij de focus ligt op kleinere en waar mogelijk gestapelde woningen, passend bij het gebied. In de periode 2018-2022 wordt ingezet op 200 extra woningen in de categorie sociale huur, waarvan 100 op eigen grond, en 200 extra woningen als het gaat om middeldure huur (tussen € 710 en € 1.000).

Gemeenten oefenen tevens invloed uit op woningbouw en woningvoorraad via instrumenten als grondbeleid, bestemmingsplannen en een woonvisie. We zetten deze beschikbare instrumenten samenhangend in. We gaan na hoe bestemmingsplannen een rol kunnen spelen om langdurige beschikbaarheid van middeldure huurwoningen zeker te stellen. In deze bestuursperiode zal expliciet ruimte komen voor multifunctionaliteit op één bestemming (bijvoorbeeld een combinatie van wonen, winkels, kantoorruimte en groen) alsmede voor intensiever grondgebruik die past bij de omgeving van de bouwplek (bescheiden hoogbouw). Dit doen we nadrukkelijk in samenwerking met private en publieke partijen.

We monitoren tegelijkertijd nauwgezet de ontwikkelingen en doorstroming op de woningmarkt. We evalueren de huisvestingsverordening en bezien de mogelijkheden voor een experiment bij de woningtoewijzing.

Bij het streven naar een vermindering van de spanning op de woningmarkt past ook de transformatie van zakelijke panden (zoals kantoren, bedrijfsgebouwen of zorgvastgoed) en gebieden naar woningen. We continueren de wonen-boven-winkels regeling.

2. Onderzoek wijkontwikkeling

Er komt een onderzoekstraject voor toekomstige mogelijkheden voor wijkontwikkeling. Hierbij wordt verkend wat er meerjarig nodig en mogelijk is om op wijkniveau

verdere stappen te zetten en welke prioriteiten hierbij gelden. Dit gebeurt in overleg met betrokken partijen, waaronder de woningcorporaties.

3. Mobiliteit en parkeren

In 2017 heeft de raad een mobiliteitsplan vastgesteld waarin accenten zijn gelegd op het gebied van fietsveiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid, bereikbaarheid en doorstroming. Het is nu zaak om aan het werk te gaan met het uitvoeringsprogramma.

Om Gouda als fietsstad nummer 1 te positioneren breiden we het fietsnetwerk uit, gaan we ieder jaar een fietsknelpunt aanpakken en in de hele stad veilige schoolzones aanleggen.

We werken het in het mobiliteitsplan aangekondigde parkeerbeleid verder uit. Parkeren voor gehandicapten wordt gratis.

De doorstroming van onze ontsluitingswegen verbeteren we door knelpunten aan te pakken. Daarnaast gaan we

door met de gesprekken met de provincie over de ontsluiting van Westergouwe, ook voor de fiets, en zetten we in op het behoud van de toe- en afritten van de A12.

We gaan onderzoeken hoe we de luchtkwaliteit in de stad kunnen verbeteren door emissies vanuit het verkeer terug te brengen. Elementen die we onder meer in het onderzoek meenemen zijn het autoluw maken van de binnenstad en de randen, het uitbreiden van 30 km-zones en het terugdringen van vervuilende voertuigen, alsmede het stimuleren van schone vormen van vervoer door bijvoorbeeld betere laadinfrastructuur.

We bevorderen de invoering van een stedelijke distributie met als doel om de bevoorrading van winkels en bedrijven zo te organiseren dat het leidt tot een vermindering van overlast en luchtvervuiling.

4. Zuidelijk stationsgebied

Het zuidelijk stationsgebied is een belangrijke entree van het stadscentrum. We zetten de vernieuwingsplannen, inclusief het oplossen van de fietsenstallingsproblematiek, door.

5. Omgevingswet en omgevingsvisie

Raadsprogramma: Omgevingswet en omgevingsvisie

Het gaat hierbij om gezamenlijk te komen tot afspraken over in elk geval de inrichting van een overzichtelijk en eenvoudig stelsel waar het gaat om het omgevingsrecht, een samenhangende benadering in geval van beleidsontwikkeling ten aanzien van de leefomgeving, de wijze waarop ruimte wordt gegeven aan maatwerk, alsmede de verbeteringen om snellere procedures voor inwoners, bedrijven en instellingen mogelijk te maken. Daarbij is het van belang rekening te houden met de majeure digitaliseringsopgave die hiermee is gemoeid.

Ook denken wij dat het belangrijk is om raadsbreed te bepalen hoe een open en breed participatief proces het beste invulling kan krijgen en welke andere stappen noodzakelijk zijn om deze raadsperiode een omgevingsvisie vast te kunnen stellen.

Het heeft onze voorkeur om - zolang de wet nog niet van kracht is - wel al te handelen in de geest van de wet, in elk geval door procedures en toetsingssystemen voor inwoners en bedrijven te vereenvoudigen.

Wij stellen voor in de begroting extra middelen te reserveren hiervoor, in totaal € 950.000 gefaseerd in te zetten in de jaren 2019 tot en met 2022.

4. Zorg, welzijn en jeugd

Onze opvattingen

Goede zorg en ondersteuning zijn cruciaal. Een zorgvraag voorkomen is de beste optie: daarom is inzet op preventie zo belangrijk, moeten zorgpunten bij kinderen en jongeren zo vroeg mogelijk in beeld zijn, en moet gekeken worden naar kansen voor iedereen om mee te doen via (vrijwilligers)werk, sport- of buurtverenigingen of op andere wijze, uitgaande van een positieve benadering en van de benutting en ontwikkeling van competenties en talenten.

Maar als inwoners zorg nodig hebben, dan willen ze goede, passende en betaalbare zorg en liefst dichtbij. Bij het verlenen van zorg en ondersteuning willen wij uitgaan - waar mogelijk - van eigen verantwoordelijkheid en activering; de hulp is gericht op het herstel van het 'gewone' leven. Tevens vinden wij het belangrijk om het principe van een 'levensbrede benadering' te hanteren; dat wil zeggen dat we zoveel mogelijk de samenhang zoeken met andere vraagstukken, bijvoorbeeld rondom inkomen, schuldhulpverlening, onderwijs, veiligheid, wonen of andere zorg- en ondersteuningsvragen, zonder gemeentelijke schotten. Dat vraagt onder meer om kwalitatief goede sociale teams, die domein-overschrijdend denken en handelen. Daarnaast willen we de eigen sociale omgeving meer betrekken bij de vormgeving van alle hulp.

Gelukkig gaat het met veel van onze jongeren goed. Maar onder hen is er een groep die hulp nodig heeft. De toenemende vraag naar jeugdhulp, zowel bij de sociale teams als binnen het maatwerk, vinden wij een zorgelijke ontwikkeling. Verwijzingen naar Veilig thuis, ondertoezichtstellingen, GGZ-problematiek en jeugd- en opvoedondersteuning nemen (ook landelijk) toe. Ten behoeve van een goede en kritische indicatiestelling hechten wij aan meer aandacht voor de oorzaken van de problematiek, die ook gezocht moeten worden in de sfeer van grote prestatiedruk, 'overprikkeling', instabiliteit in gezinssituaties en onvoldoende opvoedvaardigheden.

Vrijwilligers en mantelzorgers verrichten onmisbaar werk in de samenleving en moeten goed gefaciliteerd worden. Wij vinden een goede aansluiting bij de professionele

zorg noodzakelijk. Initiatieven vanuit de samenleving om (aanvullend) op het beleid zelf zaken in het sociale domein te organiseren, willen we daarom zoveel mogelijk steunen of faciliteren.

Onze afspraken

1. Balans tussen zorgverlening en beschikbare budgetten

Gemeenten voeren allerlei wettelijke taken uit, onder meer als het gaat om de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en het verlenen van jeugdhulp. De budgetten die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt, zijn ontoereikend. Dat noodzaakt tot het maken van keuzes op lokaal niveau. Daarbij is het van belang dat goede zorg en ondersteuning beschikbaar zijn en blijven voor wie dat nodig heeft en een verantwoorde uitvoering van wettelijke taken gewaarborgd blijft en dit tegelijkertijd gebeurt binnen de beschikbare financiële middelen. Dit vergt de komende periode bestuurlijke keuzes om inkomsten en uitgaven beter met elkaar in balans te brengen, inclusief een gefaseerde inzet van de nog beschikbare middelen in de reserve sociaal domein. Een en ander gebeurt in het verlengde van de reeds vastgestelde bestuursopdracht.

Er zijn diverse lange-termijnmaatregelen mogelijk. Bij het maken van keuzes hierin vragen wij in elk geval de Goudse Adviesraad Sociaal Domein alsmede zorgaanbieders om advies over de invulling van de kostenbesparing. Ook de raad wordt op een tijdige manier betrokken. Waar wij in elk geval naar willen kijken, is de passendheid van de zorg, zodanig dat er minder maatwerkvoorzieningen nodig zijn en meer gebruik wordt gemaakt van algemene voorzieningen, zonder kwaliteitsverlies en met behoud van een adequate toegang tot de zorg. Daarbij denken we aan verschuivingen van intramurale zorg naar ambulante zorg, van medicalisering naar normalisering en naar zorg en ondersteuning in de eigen omgeving en met hulp van sociale netwerken. Ook mogelijkheden op het gebied van preventie, vroegsignalering en een andere wijze van inkopen zijn wat ons betreft kansrijk als onderdeel van een maatregelenpakket.

2. Inzet op preventie

Er zal een inventarisatie worden gemaakt van mogelijkheden om verder te investeren in preventie. Daarbij denken we in elk geval aan een versterkte relatie tussen preventieve zorg en jongeren waar veiligheidskwesties (dreigen te) spelen of waar sprake is van problematische scheidingen. Daarnaast willen we meer aandacht voor en voorlichting over gezondheidsbeleid en leefstijl. Dit doen we in samenwerking met betrokken partners en rekening houdend met de afspraken in een Nationaal Preventieakkoord. Tevens willen we kijken wat er aan preventie mogelijk is met het oog op ouderenzorg.

Bij een preventieve aanpak is het denken over de grenzen van beleidsdomeinen heen van belang en moeten er goede verbindingen zijn tussen andere beleidsdomeinen.

3. Ontschotting

Ontschotting is in feite het wegnemen van belemmeringen, zodanig dat de zorg zoveel mogelijk vraaggestuurd invulling kan krijgen. We zien ontschotting niet als doel op zich, maar als een kans om een meer integrale aanpak mogelijk te maken voor complexe problemen en vraagstukken. Bij ontschotting gaat het om zowel financiële ontschotting als beleidsmatige en organisatorische ontschotting. Langs die drie lijnen willen wij verantwoord ontschotten. In financiële zin zetten wij in op het begrotingstechnisch weghalen van schotten tussen bestaande middelen voor jeugd, Wmo en de Participatiewet. In beleidsmatige zin willen we komen tot één integrale nota voor het sociaal domein en organisatorische zin zetten we in op één integrale toegang. Na twee jaar evalueren we de effecten van de gemaakte keuzes.

4. Optimalisering schakels

De gemeente en de zorgaanbieders zijn niet de enige actoren in en rond het zorgdomein. We willen ook investeren in de relatie met andere 'schakels in de keten', onder meer vanwege de raakvlakken tussen de Wet Langdurige Zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (ZvW), de Wmo en Jeugdwet. Dit met het oog op het verkorten van wachttijden en om nieuwe concepten te ontwikkelen die goed

aansluiten op de behoefte aan zorg en ondersteuning, ook in het kader van langer thuis wonen. Daarnaast kijken we naar wat er aan preventie mogelijk is gericht op het voorkomen van eenzaamheid en zoeken we aansluiting bij landelijke initiatieven rondom ouder worden. Ook sociaal-economische gezondheidsverschillen willen wij expliciet op de agenda zetten in het overleg met onze ketenpartners. Verder willen wij het mantelzorgbeleid verbeteren waar mogelijk. Tot slot willen wij gezamenlijk en bij voorkeur in regionaal verband inzetten op een goed werkende aanpak voor personen met verward gedrag, omdat deze mensen niet tussen wal en schip mogen vallen. We staan positief tegenover de komst van een locatie voor personen met verward gedrag in Gouda.

5. Schuldhulpverlening

De nieuwe aanpak van de schuldhulpverlening nemen we nauwgezet verder ter hand. We willen vaker budgetbeheer toepassen zodat bij de verstrekking van de uitkering al is gecorrigeerd voor vaste lasten als huur, zorgverzekering en gas, water. Dit verkleint de kans op schulden. Ook bezien we welke mogelijkheden het aangekondigde landelijke schuldhulpverleningsbeleid biedt voor Gouda. We werken met vrijwilligersorganisaties samen aan het ontwikkelen van een Goudse standaard in het kader van schuldhulp-, schulddienstverlening en preventie.

6. Armoedebeleid

Het armoedebeleid wordt conform de in 2017 vastgestelde kaders verder vorm gegeven met alle thans beschikbare middelen voor armoedebeleid. Dit betekent dat bij onderbenutting van 'open einde regelingen' ook ruimte kan bestaan voor het oppakken van nieuwe methoden in de vorm van experimenten. In samenspraak met de gemeenteraad wordt jaarlijks bezien of onderbenutting aan de orde is en zo ja of er mogelijkheden zijn voor optimalisering van de inzet, alles ter realisering van de vastgestelde beleidsdoeleinden. Deze werkwijze wordt in 2020 geëvalueerd, mede in het licht van ontschotting. In elk geval worden de mogelijkheden bezien van een aanpassing van de bijzondere bijstand.

5. Cultuur, sport en recreatie

Onze opvattingen

Gouda is een bruisende, vitale en authentieke stad, waar de historie volop wordt beleefd. Dat moeten we koesteren en versterken. Daarom is het van belang om goede voorzieningen, voldoende uitgaansmogelijkheden - ook voor jongeren - en toonaangevende activiteiten te bieden, voor Gouvenaars en bezoekers van buiten de stad. Dat maakt Gouda sterk als woonstad en als stad waar bezoekers uit de regio en toeristen graag komen.

Kunst en cultuur zijn niet alleen van belang vanwege het creatieve karakter, maar vooral ook omdat ze bijdragen aan verbindingen tussen mensen en karakteriserend zijn voor onze stad. Evenementen en culturele instellingen moeten breed toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle Gouvenaars, ook in buurten en wijken. We investeren als gemeente in cultuur en stimuleren cultureel ondernemerschap. Gouda werkt toe naar de viering van 750 jaar stadsrechten in 2022. Gouda 750 wordt een feest van, met en door de Gouvenaars, en in alle buurten en wijken. In aanloop naar deze mijlpaal investeren we waar nodig in de (binnen)stad. Dat doen we onder andere door in te zetten op vitaal erfgoed en monumenten; daaronder valt ook de aanpak van achterstallig onderhoud van monumentale en beeldbepalende panden in de binnenstad.

Toerisme is van wezenlijk belang voor onze stad. Het aantal bezoekers is inmiddels gestegen tot circa 800.000 per jaar. Om de ambitie van 1 miljoen bezoekers te realiseren, investeren we hier de komende jaren extra in. We binden bezoekers langer aan onze stad door bijvoorbeeld de Cheese Valley en de Cheese Experience te ondersteunen, en in te zetten op extra overnachtingsmogelijkheden (hotels). We willen de kansen die waterrecreatie biedt voor onze stad benutten. We actualiseren het uitvoeringsprogramma Binnenstad.

Bewegen en sporten is gezond en tegelijkertijd een mooie manier om mensen dichterbij elkaar te brengen. Dat geldt voor jong en oud, via het sporten zelf maar ook via het verenigingsleven. Toegankelijkheid van sport en

sportaccommodaties en mee kunnen doen voor iedereen zijn belangrijke uitgangspunten voor het sportbeleid.

Onze afspraken

1. Gouda 750 jaar

Raadsprogramma Gouda 750 jaar

De viering van 750 jaar stadsrechten is bij uitstek een stadsbrede aangelegenheid, die zich leent voor een raadsprogramma, met brede betrokkenheid van inwoners, bedrijven en organisaties in de stad. Die participatie wordt onder andere al vorm gegeven in de Stuurgroep en het Platform Gouda 750, waarin wordt nagedacht over de activiteiten in het jubileumjaar (2022) en de aanloop daar naartoe. In de loop van 2018 beginnen we met de invulling van het raadsprogramma.

Wij reserveren € 750.000 extra voor het Fonds 1272; dit is beschikbaar als verdubbelaar van bijdragen van externe partijen in het fonds.

2. Herbestemming erfgoed

- De gemeente werkt actief mee aan maatschappelijke benutting (via herbestemming) van Gouds erfgoed, zoals bijvoorbeeld het Weeshuis en de Gouwekerk. We blijven inzetten op samenwerking met private partners bij stadsherstel. De leningsfaciliteit via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) als vangnet voor niet uit te stellen restauratiewerk en herbestemming van langdurig leegstaand erfgoed wordt gecontinueerd.
- In het licht van Gouda 750 en om strakkere handhaving op instandhoudingswaarden te accommoderen zetten we een subsidieregeling in voor herstel van gevels en onderhoud van gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden.

3. Rotterdampas

We blijven in het kader van toegankelijkheid de stadspas actief onder de aandacht brengen van onder meer ondernemers en culturele instellingen.

4. Doorontwikkeling concept Chocoladefabriek

De gemeente zet in op doorontwikkeling van het succesvolle concept van de Chocoladefabriek. De visie 'leren & creëren' (incl. Atelier voor Vrede en Vrijheid) vormt hiervoor het startpunt. Op basis van een solide business case, zal zo nodig een transitie subsidie ter beschikking worden gesteld om dit mede mogelijk te maken. De gemeente neemt gelijktijdig een besluit over de toekomst van de derde verdieping, waarbij extra culturele functies, woningbouw, stadslandbouw en energieopwekking (waarvan de laatste twee in elk geval in combinatie met sloop) mogelijke scenario's zijn.

5. Filmhuis

We ondersteunen het Filmhuis bij haar zoektocht naar een toekomstbestendige huisvesting.

6. Cultuursubsidies, Kinderboerderij en Kinderbibliotheken

Er wordt niet bezuinigd op de bestaande cultuursubsidies. We brengen de subsidies voor de Kinderboerderij en de Kinderbibliotheken structureel op peil.

7. Evenementenbeleid

We herijken het evenementenbeleid, in samenhang met de doelstellingen en middelen van GoudApot. Hierbij zorgen we onder meer dat kleine terugkerende wijk- en buurt evenementen een vaste plek krijgen. We besteden daarbij in elk geval de subsidie voor Oranjenacht conform budget 2018 en verhogen de subsidie voor de kaasmarkten.

8. Stadsmarketing en toerisme

- De gemeente zet zich met de initiatiefnemers in voor de realisatie van de Cheese Experience in de Kazerne (Arcadegebouw). Via Cheese Valley zetten we in op samenwerking in de regio rond het thema kaas en versterking van kaas als streekproduct. Met private partners werken we aan doorontwikkeling van de kaasmarkten.
- We investeren extra in stadsmarketing en toerisme, waarmee het structurele budget op circa € 1 per bezoeker komt. Hiermee kunnen we onder andere het zakelijk toerisme een impuls geven, de VVV-dienstverlening verbeteren, inzetten op extra overnachtingsmogelijkheden en de vaarverbindingen naar de Rieuwijkse plassen verbeteren.

9. Water in de binnenstad

We willen de ligging van de binnenstad aan het water zo goed mogelijk benutten. We blijven in gesprek met de Wateralliantie over hun visie op water en het gezamenlijke onderzoek over revitalisering van de zuidelijke binnenstad en de verbinding met de Hollandse IJssel. We leggen verbinding met het raadsprogramma klimaatadaptatie, Gouda 750 jaar en het recreatiedomein om tot concrete stappen te komen.

We zullen in de periode 2018-2022 geen maatregelen nemen die de mogelijke ontwikkeling van de havensluis in de toekomst belemmeren. Substantiële private financiering en een gevalideerde businesscase zijn noodzakelijk als eerste stappen om het gesprek over het openen van de havensluis aan te gaan.

10. Sport en bewegen

We bouwen voort op de recent vastgestelde sportnota waarmee we sport en bewegen in Gouda actief bevorderen en gaan door met het mogelijk maken van sport via de Rotterdampas, ook voor kinderen van ouders die minder te besteden hebben.

Vanuit de klimaat- en energiedoelstelling en kosten-efficiëntie stimuleren we sportverenigingen om energie te besparen, onder meer via LED verlichting, waarbij SPORT.GOUDA faciliteert.

We vinden het belangrijk dat sportverenigingen weten waar ze met vragen terecht kunnen. Ook moet het voor sportverenigingen mogelijk zijn om suggesties voor vermindering van de regeldruk kenbaar te maken bij SPORT.GOUDA. Tot slot vragen we aan SPORT.GOUDA om expliciet aandacht te besteden aan multifunctioneel ruimtegebruik, het bevorderen van samenwerking tussen

sportverenigingen alsmede het stimuleren van ondernemerschap bij verenigingen.

We maken een meerjarig ontwikkel- en onderhoudsplan om achterstallig onderhoud en noodzakelijke investeringen bij sportaccommodaties te kunnen aanpakken.

Zodra het sportstimuleringsfonds is uitgeput, verlenen we het gebruik ervan, in afstemming met betrokken partijen en verenigingen, en stellen eenmalig opnieuw middelen beschikbaar.

We stimuleren het sporten en bewegen ook in de openbare ruimte en houden daar bij de inrichting rekening mee.

11. Speelplekken

De komende vier jaar worden geen speelplekken gesloten en houden we alle speelplekken in stand.

6. Leefbaarheid en veiligheid

Onze opvattingen

Elke Gouwenaar wil zich prettig en veilig voelen in zijn of haar leefomgeving. De gemeente is één van de partijen die een actieve bijdrage kan leveren aan de leefbaarheid in de stad en het veiligheidsgevoel van haar inwoners; een rol die ook verwacht wordt van een responsieve overheid, die inspeelt op wat er leeft in de stad. In het beleid rondom leefbaarheid en veiligheid zijn er twee belangrijke accenten als het gaat over de rol van de gemeente. In de eerste plaats is dat het betrekken van inwoners bij de vormgeving en uitvoering van beleid. En in de tweede plaats is dat de beweging om nog meer dan voorheen in te zetten op 'de voorkant' ofwel preventie en te zoeken naar een evenwichtige mix tussen preventie en repressie. Beide vragen om de samenhang met andere beleidsdomeinen, zoals wonen, onderwijs, de inrichting van de openbare ruimte, zorg, integratie of werk expliciet te bewaken.

De afgelopen jaren is in Gouda al flink geïnvesteerd in veiligheid, onder meer met een Top 60-aanpak, via een Preventief Interventie Team (PIT) en Buurt Bestuurt. Dat zijn voorbeelden van instrumenten die wij waardevol vinden. In de tweede helft van 2018 wordt een integrale evaluatie opgeleverd rondom het veiligheidsbeleid en alle toegepaste instrumenten. Mede op basis daarvan willen wij opnieuw kijken naar de instrumenten in het veiligheidsdomein en ruimte bieden om tijdens deze bestuursperiode waar nodig en mogelijk nieuwe prioriteiten aan te brengen dan wel accenten te verleggen. In elk geval streven we ernaar om de goede resultaten van de afgelopen periode ten minste vast te houden en liefst nog verder te verbeteren.

Onze afspraken

1. Betrekken inwoners

We vinden het van belang dat inwoners op wijk- en buurt-niveau actief betrokken worden bij het vormgeven en het uitvoeren van het veiligheidsbeleid. We gaan door met het concept Buurt Bestuurt in Gouda. Tevens waarderen we actief de initiatieven van bewoners die de veiligheid (in de buurt) versterken.

2. Middelen voor leefbaarheid, woninginbraken en ondermijning

We willen dat de budgetten voor leefbaarheid, woninginbraken en ondermijning minimaal op het niveau blijven ten opzichte van 2018. Dat betekent dat daar waar sprake is van aflopende middelen, deze structureel aangevuld worden. Hierdoor is het onder meer mogelijk om een subsidieregeling voor hang- en sluitwerk en poortverlichting te hebben.

3. Jeugdoverlast en -criminaliteit

De aanpak van jeugdoverlast blijft een prioriteit. In geval van delicten gepleegd door Goudse jongeren, willen we de aanpak van 'grenzen stellen en perspectief bieden' continueren, net als de familie-aanpak.

Daarbij zorgen we ervoor dat de maatregelen aansluiten bij de achtergrond van de betrokkene(n).

We verwachten daarbij dat bij voorkeur Goudse jongerenwerkers daadwerkelijk in staat zijn om adequaat in te spelen op de achtergronden van de jongeren met wie zij te maken hebben. Ook willen wij dat zij zichtbaar wijkgericht opereren in verschillende buurtcentra en het jongerenwerk zo effectief mogelijk onderdeel is van het integraal veiligheidsbeleid. Daarom willen wij in de komende periode evalueren of de huidige focus op preventie en jongere jeugd het gewenste effect heeft.

De manier van aanpakken zoals de stadsmarinier doet (opereren buiten de gebaande paden, structuur doorbrekend en focus op het gezin om te voorkomen dat jongeren afglijden) spreekt ons aan. Deze werkwijze zullen we continueren; de ondersteuning voor de stadsmarinier zullen we uitbreiden.

4. Vuurwerk

We brengen de mogelijkheden van vuurwerkvrije zones, bijvoorbeeld rond zorginstellingen en plekken waar dieren worden opgevangen, actief onder de aandacht van de bewoners.

5. Ondermijning

Wij zetten ons in voor de bestrijding van de verwevenheid tussen boven- en onderwereld en pakken georganiseerde

(grootschalige) criminaliteit samen met onze partners in de veiligheidsketen aan. Het is voor ons bijvoorbeeld onacceptabel als criminele organisaties vastgoed in onze gemeente gebruiken om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Als wij daar op welke manier dan ook signalen over ontvangen, aarzelen we niet om gericht op te treden. Daarbij maken we optimaal gebruik van de mogelijkheden die de wet Bibob biedt.

6. Radicalisering en extremisme

Radicalisering ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden. Als het gaat om radicalisering zien wij een beschermende rol van de overheid, die zich enerzijds richt op de samenleving, om bedreigingen van onze vrijheid en veiligheid te voorkomen en anderzijds op de individuele (vaak minderjarige en/of kwetsbare) burgers die weerbaar moeten worden gemaakt tegen radicaal gedachtengoed.

Wij vinden beïnvloeding vanuit ondemocratische (buitenlandse) instituties en organisaties, bijvoorbeeld via social media of door buitenlandse geldstromen naar politieke, maatschappelijke of religieuze organisaties in Gouda, onwenselijk. Ook willen wij voorkomen dat predikers met antidemocratische boodschappen een podium krijgen en daartoe zoeken en onderhouden wij nauwe contacten met Goudse religieuze organisaties.

In de aanpak van radicalisering en extremisme zetten we expliciet in op preventie en op een aanpak voor terugkeerders met hun kinderen. Tevens willen we dat een netwerkregisseur radicalisering actief blijft in Gouda.

Meer in algemene zin pakken wij haat jegens specifieke doelgroepen of andersdenkenden hard aan en verzetten we ons tegen alle vormen van extremisme die spanningen in de samenleving veroorzaken of vergroten.

7. Lobby voor extra Rijksmiddelen

In het regeerakkoord zijn extra middelen vrij gemaakt in het veiligheidsdomein, onder andere voor agenten in de wijk en rechercheurs. Ook komen er landelijk middelen

beschikbaar voor een ondermijningsfonds. Wij zullen ons hard maken voor een lobby om in aanmerking te komen voor een bijdrage hieruit.

8. Softdrugsbeleid

Er komt in de bestuursperiode 2018-2022 geen verbod op blowen. Overlast pakken we met de bestaande instrumenten aan. Evenmin gaan we experimenten met wietteelt uitvoeren.

Het aantal coffeeshops in Gouda blijft gehandhaafd op maximaal het huidige aantal van 4. Overlast in of rondom coffeeshops zullen we stevig aanpakken.

9. Prostitutie en mensenhandel

Met de verschuiving van prostitutie van clubs en bordelen naar het thuiswerken en via internet diensten aanbieden, neemt het risico op illegaliteit, uitbuiting en mensenhandel toe. Er komen daarom nieuwe afspraken over preventie, opsporing, zorg en samenwerking; daarbij worden de uitkomsten van de evaluatie van het prostitutiebeleid meegenomen. Wij staan geen seksinrichtingen meer toe in woongebieden; de betreffende bestemmingsplannen worden hierop aangepast.

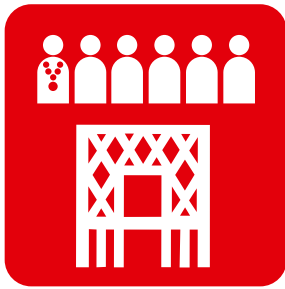
Mensenhandel komt niet alleen in de prostitutie voor maar ook in de horeca, de agrarische sector en productiewerk in de vorm van economische uitbuiting. We zetten in op het tegengaan van mensenhandel en uitbuiting en sluiten ons aan bij het Regionaal Platform Fraudebestrijding.

10. Voorlichting lachgas

Het gebruik van lachgas neemt – vooral onder jongeren – snel toe. Wij vinden het van belang om te investeren in voorlichting over het gebruik van lachgas onder jongeren en besteden hier expliciet aandacht aan in het gezondheidsbeleid.

11. Aanpak woonoverlast

Het bestaande instrumentarium voor de aanpak van woonoverlast wordt optimaal benut. We passen de APV aan zodat we de nieuwe Wet Aanpak Woonoverlast in Gouda kunnen toepassen.

7. Bestuur - in regio en stad - en organisatie

Onze opvattingen

Gouda is 'regiobewust'. Mede door sociale en culturele voorzieningen, de historische binnenstad en veel andere factoren doet Gouda ertoe voor omliggende gemeenten. Tegelijkertijd heeft Gouda groot belang bij de ontwikkelingen in en de verbinding met andere gemeenten in de regio. Vanwege deze wederzijdse afhankelijkheid willen we de intensieve regionale samenwerking in stand houden en zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau nog beter benutten. Veel van deze samenwerking vindt plaats in de regio Midden-Holland. Ook met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Woerden is er een zeer constructieve samenwerking, die al veel resultaat heeft opgeleverd. Maar ook in breder verband zoals in het Groene Hart en het Platform Slappe bodem zullen we ons actief blijven opstellen, vanuit het belang voor Gouda en met oog voor de regio.

Als centrumgemeente ligt er een extra verantwoordelijkheid bij Gouda; dat vraagt durf om positie te kiezen, maar wel met respect en oprechte interesse voor andere regionale spelers. Immers, een goede en resultaatgerichte samenwerking in de regio is in het belang van alle inwoners in deze regio.

Als het gaat om de samenwerking met de stad, is 'waarde-creatie in partnerschap' zoveel mogelijk het credo. Dat betekent de ene keer dat de gemeente het voortouw neemt en andere partijen daarbij meteen vanaf de beginfase betreft en de andere keer dat het voortouw elders in de maatschappij ligt en de gemeente daar zo goed mogelijk op aansluit als faciliterende overheid. In beide situaties geldt dat optimaal gebruik wordt gemaakt van aanwezige kennis, expertise en deskundigheid, denk- en uitvoeringskracht bij andere partijen.

Een gemeentebestuur kan niet functioneren zonder een goed toegeruste en kwalitatief sterke ambtelijke organisatie. De ambtelijke organisatie moet permanent in ontwikkeling zijn; daarbij zijn programmatisch werken en resultaatgericht opereren in elk geval constante factoren. Uitdagingen zijn en blijven er altijd voor deze organisatie; voor de komende bestuursperiode liggen

de meest urgente opgaven onder meer in het verzilveren van daadwerkelijke resultaten als gevolg van de modernisering van de sociale dienst, in de versterking – in elk geval in kwalitatieve zin – op een aantal essentiële inhoudelijke, communicatieve en strategische onderdelen en in efficiëntere werkprocessen onder meer door digitalisering.

Om dit te realiseren zal het traject Gouda 2020+ in de bestuursperiode 2018-2022 worden gecontinueerd.

Onze afspraken

1. Regionale samenwerking

Op basis van de toekomstvisie, waarvan de positie van Gouda in de regio expliciet onderdeel vormt en die in 2019 wordt opgeleverd, beoordelen we welke nieuwe accenten of accentverschuivingen er nodig zijn in onze regionale activiteiten.

2. Programmatisch en projectmatig werken

Wij vinden het belangrijk om de aansturing van grote programma's en projecten te verbeteren. Daarom willen we dat er een nieuwe werkwijze komt, gericht op programmatisch en projectmatig werken, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau. Deze nieuwe werkwijze richt zich op een zorgvuldige en integrale beleidsvoorbereiding en besluitvorming en heeft in elk geval de volgende kenmerken:

- heldere afspraken over doelstellingen, de aansturing en de rapportage- en verantwoordingslijnen met bijbehorende monitorafspraken over de voortgang
- eenduidigheid en uniformiteit binnen de organisatie als het gaat om de toepassing van de werkwijze
- het tijdig betrekken van samenwerkingspartners bij de inhoud van beleidsvoorbereiding
- waar financiële effecten en/of het resultaat op voorhand nog onzeker zijn, wordt voorafgaand aan de besluitvorming een businesscase opgesteld en worden risico's expliciet benoemd

De nieuwe werkwijze wordt zo snel mogelijk uitgewerkt in een leidraad.

3. Staat van de stad

Middellange termijn ontwikkelingen en trends, voor zover bekend, die onze stad raken, worden jaarlijks beschreven in een 'Staat van de Stad' binnen de kadernota.

4. Raadsbrede samenwerking

De raad bepaalt zelf het proces als het gaat om raadsbrede samenwerking. Wij werken mee aan de totstandkoming van een set van spelregels en randvoorwaarden hiervoor, waaronder afspraken over de fasering. Wij zullen onder meer waarborgen dat er voldoende ambtelijke ondersteuning beschikbaar is onder aansturing van een programmamanager voor elk van de vier genoemde trajecten en tevens dat er financiële middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering ervan.

4. Participatie

Gouda maken we samen. Het gemeentebestuur staat met twee benen in de stad en werkt daarom samen met bewoners aan waarde-creatie.

Bewonersinitiatieven krijgen de ruimte; daarbij is het van belang dat het gemeentebestuur aansluit bij wat de stad vraagt. De gemeente geeft praktische ondersteuning en is duidelijk over de kaders en de regels waar die nodig zijn. Waar de gemeente het initiatief heeft, worden zo veel mogelijk op integrale wijze en in een vroeg stadium bewoners en belanghebbenden betrokken bij de keuzes. We passen daarvoor de participatieladder toe. Bij het formuleren van beleid is de kennis en expertise van bewoners en betrokkenen van groot belang. Waar mogelijk gaan we in co-creatie met de stad aan de slag.

Daar waar bewoners een taak van de gemeente willen overnemen maken we dat mogelijk via Right to Challenge. De gemeente gaat daarnaast experimenteren met andere vormen van inspraak dan inloopavonden, om een meer divers publiek aan te spreken.

We stimuleren betrokkenheid van wijkteams bij onze beleidsopgaven rondom veiligheid, leefbaarheid, energietransitie en groen en stellen hiervoor extra middelen beschikbaar voor wijkteams. Hiervoor kunnen wijkteams gezamenlijke voorstellen indienen. Na twee jaar evalueren we deze werkwijze.

We gaan samen met GoudApot bekijken hoe het concept de komende jaren kan worden doorontwikkeld, waarbij de focus wordt verbreed van eenmalige en innovatieve activiteiten, naar ook ruimte geven aan jaarlijks terugkerende activiteiten (in de wijk), initiatieven in de cultuursector en initiatieven van ondernemers en initiatieven voor en door jongeren.

Wij stimuleren een lerende omgeving op wijkniveau en bevorderen in samenwerking met vrijwilligers, scholen en buurtservicecentra plekken voor vrijwillige huiswerkbegeleiding.

5. Externe geldstromen

We zijn alert op de kansen die zich voor doen om externe financieringsbronnen te benutten (bij EU, Rijk, provincie of privaat).

6. Griffie

De taken en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad zijn de afgelopen jaren sterk toegenomen, onder meer als gevolg van de decentralisaties. Ook de komende periode wachten forse uitdagingen onder andere door de beoogde raadsprogramma's. Wij vinden het daarom belangrijk dat voor de gemeenteraad voldoende ondersteuning beschikbaar is. In samenspraak met de werkgeverscommissie binnen het presidium willen we daarom bezien hoe de griffie de komende jaren de raad adequaat kan blijven ondersteunen, ook met het oog op wat er nodig is in relatie tot de raadsprogramma's.

7. Diversiteit, integratie en burgerschap

Gouda heeft een traditie van tolerantie en verdraagzaamheid. Die traditie is waardevol mede gezien de grote verscheidenheid in onze stad. Tegelijkertijd is het belangrijk om elkaar niet alleen te tolereren, maar elkaar ook te respecteren en te accepteren, ongeacht ras, geslacht, godsdienst, levensovertuiging of seksuele geaardheid. Wij staan voor een stad waarin iedereen zich thuis kan voelen en kan deelnemen aan de samenleving, een stad waarin elke inwoner telt en niemand wordt uitgesloten, een stad waarin inwoners verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en waarin iedereen in vrijheid zichzelf kan zijn. Deze vrijheid is niet vanzelfsprekend. Daar waar de vrijheid wordt bedreigd door discriminatie of intolerantie treedt de gemeente actief op. De gemeente heeft een voorbeeldrol waar het gaat om non-discriminatie. Om die reden ondertekent Gouda het Charter Diversiteit en stimuleert de gemeente diversiteit en inclusie op de werkvloer en in het uitgaansleven. Wij gaan daarover in gesprek met werkgevers en horecabedrijven en handhaven op arbeidsdiscriminatie.

In gemeentelijk beleid komt meer aandacht voor emancipatie en voor (etnische) minderheden, LHBTI-ers, mensen met een beperking – inclusief de fysieke en sociale toegankelijkheid zoals verwoord in het VN-verdrag - en andere kwetsbare groepen in de samenleving.

De diverse samenstelling van de bevolking maakt dat sociale samenhang niet vanzelfsprekend is. Samen met onder meer bewoners, vrijwilligersorganisaties en professionals gaan we in de buurt werken aan een integrale aanpak om bewoners met elkaar in contact te brengen. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning.

Wij vinden het belangrijk dat iedere inwoner zich Gouwnaar voelt en bijdraagt aan de samenleving. Kennis van de democratische rechtsstaat en het denken en bespreken van controversiële onderwerpen en het leren discussiëren zijn van grote waarde en daarom werken we verder met maatschappelijke partners aan de verankering van kritische denkvaardigheden en mensenrechten.

8. Aanbestedingsbeleid

In het bestaande gemeentelijke inkoop- en aanbestedingsbeleid is expliciet aandacht voor de lokale economie en lokale ondernemers. Dat betekent onder meer dat we bij meervoudige onderhandse offerteaanvragen ernaar streven om minimaal één lokaal of regionaal bedrijf uit te nodigen om te offreren. We rapporteren jaarlijks aan de hand van een steekproef over de resultaten op dit vlak. Bij die aanbestedingen die zich daarvoor lenen, zullen we ook aandacht vragen voor de samenwerking met vrijwilligersorganisaties en verenigingen.

9. Digitalisering

Digitalisering is één van de grote opgaven binnen de gemeentelijke organisatie de komende jaren, onder meer om werkprocessen efficiënter te maken en onze informatiehuishouding te verbeteren (via Geheugen van Gouda), en ook specifiek met het oog op de voorbereiding van de Omgevingswet, de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), het Streekarchief en de vernieuwing van de sociale dienst. We gaan door met de trajecten die hiervoor zijn ingezet.

Financieel kader

Onze opvattingen

Financieel gezond beleid vraagt sturing langs drie invalshoeken: een sluitende meerjarenbegroting (exploitatie), een adequate reservepositie (weerstandsvormogen) en een solide schuldpositie (leningen). Deze drie-eenheid zal altijd terugkomen in voorstellen met financiële effecten.

Het is gebruikelijk dat een gemeente tussentijds krijgt te maken met incidentele mee- of tegenvallers.

In geval van incidentele meevallers, zullen deze in eerste instantie worden toegevoegd aan de algemene reserve. Pas daarna vindt besluitvorming plaats over de allocatie daarvan, waarbij handhaving van dit bedrag in de algemene reserve eveneens een optie is.

Tegenvallers worden zoveel als mogelijk in het lopende begrotingsjaar opgelost.

Onze afspraken

1. Weerstandsvormogen

Een reservepositie is adequaat als de reserves voldoende zijn om mogelijke risico's (voor zover die te kwantificeren zijn) op te kunnen vangen. Dat betekent dat de verhouding (ratio) tussen het aanwezige en het beschikbare weerstandsvormogen zich bevindt tussen een bandbreedte van ≥ 1 en $\leq 1,4$.

2. Spaaroptie

De mate waarin we de spaaroptie inzetten, laten we jaarlijks afhangen van onze actuele reservepositie. Als de ratio richting de onderkant van de bandbreedte gaat, gaan we meer sparen.

3. Schuldpositie

Een solide of acceptabele schuldpositie vergt een lange adem voor de gemeente Gouda dan de aankomende bestuursperiode. Op dit moment is de schuldpositie nog (te) hoog, uitgaande van de VNG-normering. Voor de periode 2018-2022 wordt ingezet op:

- een aanscherping van de definitie van het schuldenplafond, zodat niet alleen de langlopende leningen

daaronder vallen, maar ook de kortlopende leningen

- in eerste instantie een verlaging van het sinds 2016 geldende schuldenplafond van € 330 miljoen (uitsluitend voor de langlopende leningen) naar (inclusief de kortlopende leningen) € 315 miljoen in 2018, en daarna een jaarlijkse verlaging volgens de volgende reeks: € 310 miljoen in 2019, € 305 miljoen in 2020, € 300 miljoen in 2021 en € 295 miljoen in 2022
- een jaarlijks herijkingsmoment, bij voorkeur bij de kadernota of de begrotingsbehandeling, om te bezien of het plafond verder verlaagd kan worden
- een peildatum voor de schulden op basis van de eindejaarstanden
- een continuering van het gebruik van de schuldquote als monitorinstrument
- een hardheidsclausule, bij hoge uitzondering en alleen met expliciete goedkeuring van de gemeenteraad in te zetten, omdat er nooit een knellende werking van een schuldenplafond mag uitgaan in geval van urgente maatschappelijke opgaven die niet op andere wijze kunnen worden opgelost dan via leningen

4. Handremprocedure

Indien de sluitende meerjarenbegroting onder druk dreigt te komen, de ratio voor het weerstandsvormogen < 1 dreigt te worden of het schuldenplafond overschreden dreigt te worden (dan wel een combinatie van deze factoren) dan geldt een handremprocedure. Dat houdt in dat alles tijdig in werking moet worden gesteld om binnen de normen te blijven en dat reeds gemaakte inhoudelijke afspraken – ook die in voorliggend akkoord – allemaal ter discussie mogen worden gesteld.

5. Lokale lasten

De lokale lasten in Gouda zijn relatief hoog. De rioolheffing stijgt de komende jaren als gevolg van eerder genomen besluiten. De afvalstoffenheffing zal dalen door onder meer 'afval scheiden loont', alsmede een vernieuwd contract met Cyclus. Het saldo van beide laat de komende periode echter een toename zien, zoals bekend.

We streven er daarom naar om de OZB niet meer te

laten stijgen dan met het inflatiepercentage. Daarnaast willen we de mogelijkheden verkennen om de lokale lasten te verlichten voor alle inwoners. Er komt een plan van aanpak om Gouda binnen de top 25 van duurste gemeenten te laten zakken. We kijken daarbij naar een periode van 10 jaar en brengen de financiële consequenties in beeld voor zowel Goudse huishoudens als de gemeentelijke financiën.

Bij het opstellen van de meerjarige financiële kaders houden wij rekening met het wegvallen van de precario op kabels en leidingen vanaf 2022.

6. Investerings en ombuigingen op hoofdlijnen

Om de ambities in voorliggend akkoord mogelijk te maken, willen wij ten opzichte van de bestaande begroting 2018 extra middelen vrij maken in de periode 2019-2022, ten behoeve van onder andere:

- woningbouw
- onderwijshuisvesting
- verbetering kwaliteit bestaand groen
- onderhoud sport
- stadsmarketing
- veiligheid

Tegelijkertijd is het in het kader van een prudent financieel beleid ook nodig om financiële ruimte te creëren, door ombuigingen, extra inkomsten of op andere wijze. Daarbij is onder meer gekeken naar het sociaal domein, reclame-inkomsten, budgetten voor personeel en bedrijfsvoering bij de gemeentelijke organisatie, parkeertarieven in de Stationsgarage, Cyclus en een vrijval binnen de reserve Niet Gesprongen Explosieven.

Het totale overzicht van financiële effecten zal worden uitgewerkt, ten behoeve van het vaststellen van de kaders voor de begroting 2019-2022 in de gemeenteraad.

Specifiek voor de raadsprogramma's zien de intensiveringen er als volgt uit:

	Raadsprogramma	2019	2020	2021	2022
1a.	Energietransitie	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
1b.	Energietransitie: extra capaciteit	€ 160.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000
2a.	Klimaatadaptatie: ruimte binnen GRP	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
2b.	Klimaatadaptatie: water en groen	€ 200.000	€ 400.000	€ 700.000	€ 700.000
3.	Omgevingswet en omgevingsvisie*	€ 300.000	€ 500.000	€ 100.000	€ 50.000
4.	Gouda 750 jaar (bijdrage feest)			€ 750.000	

* In de begroting 2018 is reeds rekening gehouden met een bedrag van € 200.000 hiervoor in 2019.

Portefeuilleverdeling college van B en W

D66: T. (Thierry) van Vugt – 1 fte

- Binnenstad (o.a. economie)
- Onderwijs
- Cultuur, erfgoed en monumenten
- Stadsmarketing, recreatie en toerisme
- Vastgoed
- BWT
- Woonwagens
- Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

ChristenUnie: C.P. (Corine) Dijkstra – 1 fte

- Maatschappelijke ondersteuning (incl. beschermd wonen en maatschappelijke opvang)
- Jeugd en welzijn (incl. kinderopvang)
- Publieke gezondheid
- Integratie, burgerschap en diversiteit

PvdA: R.A. (Rogier) Tetteroo – 1 fte

- Ruimtelijke ordening en strategisch grondbeleid
- Wonen en wijkontwikkeling
- Werk en inkomen (Participatiewet, armoedebeleid en schuldhulpverlening)

CDA: M. (Michiel) Bunnik – 1 fte

- Financiën, belastingen en grondzaken
- Personeel en bedrijfsvoering (incl. ICT)
- Economie (vestigingsklimaat en grotere bedrijven) en werkgelegenheid
- Sport
- SROI

GroenLinks: H. (Hilde) Niezen – 1 fte

- Klimaat (water, groen en bodemdaling)
- Duurzaamheid en energie
- Stedelijk beheer en mobiliteit
- Natuur, milieu en dierenwelzijn
- Bewonersparticipatie en -initiatieven

Bij de burgemeester, M. (Milo) Schoenmaker

zijn de volgende portefeuilles belegd:

- Algemeen bestuurlijke en juridische zaken
- Communicatie
- Publiekszaken
- Openbare orde en veiligheid
- Regionale samenwerking

Raadsprogramma's*:

- Klimaatadaptatie – H. Niezen, T. van Vugt en R.A. Tetteroo
- Gouda750 – T. van Vugt en M. Schoenmaker
- Energietransitie – H. Niezen, R.A. Tetteroo en M. Bunnik
- Omgevingsbeleid – R.A. Tetteroo en T. van Vugt

Projecten en programma's*:

- Programma Integraal Huisvestingsplan Onderwijs – T. van Vugt en M. Bunnik
- Programma Modernisering Sociale Dienst – R.A. Tetteroo en M. Bunnik
- Programma Triple Helix agenda – T. van Vugt en M. Bunnik
- Programma Vernieuwing sociaal domein (incl. bestuursopdracht) – C.P. Dijkstra en R.A. Tetteroo
- Programma Versnelling Woningbouw – R.A. Tetteroo en M. Bunnik
- Programma Gouda 2020+: M. Bunnik en M. Schoenmaker
- Programma Geheugen van Gouda: M. Bunnik en C.P. Dijkstra
- Project Acquisitie HBO (zorg; ICT) – C.P. Dijkstra en T. van Vugt
- Project Cheese Experience – T. van Vugt en M. Bunnik
- Project Doorontwikkeling Chocoladefabriek – T. van Vugt en C.P. Dijkstra
- Project Goudasfalt: T. van Vugt en R.A. Tetteroo
- Project Middenwillens – R.A. Tetteroo
- Project Spoorzone noord – R.A. Tetteroo en M. Bunnik
- Project Toekomstvisie: C.P. Dijkstra, M. Bunnik en M. Schoenmaker
- Project Versnellingskamer Goudse Poort – M. Bunnik en H. Niezen
- Project Westergouwe – R.A. Tetteroo en M. Bunnik
- Project Zuidelijk stationsgebied – H. Niezen en T. van Vugt

*) eerstgenoemde zijn bestuurlijk trekker

Verbonden partijen

- Bedrijvenschap Regio Gouda – M. Bunnik
- Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland – M. Bunnik
- Cyclus NV – H. Niezen (opdrachtgever) en M. Bunnik (aandeelhouder)
- GroenAlliantie – T. van Vugt en H. Niezen
- Grondbank – R.A. Tetteroo en M. Bunnik
- Oasen – M. Bunnik (aandeelhouder)
- Omgevingsdienst Midden-Holland – T. van Vugt en H. Niezen
- Promen – R.A. Tetteroo
- Regio Midden-Holland – M. Schoenmaker en T. van Vugt
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg – C.P. Dijkstra
- Streekarchief Midden-Holland – T. van Vugt en M. Bunnik
- Veiligheidsregio Hollands Midden – M. Schoenmaker

colofon

foto's: John van Meeteren, Wendy Meijerink, Aeroview
druk: OBT bv

© gemeente Gouda, juni 2018